

TERVETULOA 😊 ABI-INFOON I SYKSYN 2025 KIRJOITTAJILLE!

Ylioppilastutkintolautakunta vastaa ylioppilastutkinnon johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta:

- Ylioppilastutkintolautakunta

www.ylioppilastutkinto.fi

- Tietoa kokelaille

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

- Kokelaan tietokonetta koskevat ohjeet

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet/liite-2-kokelaan>

YLIOPPILASKIRJOITUKSET SYKSY 2025

Tietoa ylioppilastutkinnosta ja
ylioppilaskirjoituksista:

Tietoa ylioppilastutkinnosta, yleiset määräykset ja ohjeet sekä koekohtaiset määräykset www.ylioppilastutkinto.fi

Tietoa ylioppilastutkinnosta löytyy myös koulun opinto-oppaan loppuosasta ja koulun sivuilta www.tyk.fi

Ainekohtaista tietoa on myös oppiaineen peda.net-sivuilla.

Kokeet järjestetään Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa, Urheilukatu 10–12. →
Tutustu myös ohjeisiin: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>

HUOM! Kokelas on itse vastuussa, että on selvillä ylioppilastutkintoon liittyvistä määräyksistä, yo-kokeiden määräyksistä, yo-kokeiden suoritusohjeista sekä noudattaa niitä

OSALLISTU ABI-INFOIHIN, ENNEN KIRJOITUKSIA OSALLISTU OPPIAINEIDEN VALMENTAUTUMISTILAISUUKSIIN JA PEREHDY OHJEISIIN!

➤ OSALLISTU ABI-INFOIHIN I JA II

- **ABI-INFO I** juuri ennen yo-kirjoitukseen ilmoittautumista ja käsitellään kirjoitukseen liittyviä yleisiä sääntöjä (*esim. onko oikeus osallistua, miten uusiminen tapahtuu jne., tutkinnon rakenne, yo-lautakunnan tiedotteet kokelaille, ilmoittautumisasiat*)
- **ABI-INFO II** on lähempänä kirjoituksia näillä näkymin **ti 9.9. klo 20.05** koulun yläsalissa 5 krs. ja silloin selviää **tarkat kirjoitusajat ja -paikat** (paikkajako voi olla esim. sukunimen aakkosten mukaan), **käydään läpi YO-ohjeistusta ja toimimista koetilassa sekä kirjoitukseen valmentavien tilaisuuksien ajankohdat yms.**

• OSALLISTU VALMENTAUTUMISTILAISUUKSIIN

- Kaikissa **oppiaineissa järjestetään ennen kirjoituksia valmentautumistilaisuudet**, joihin sinun on hyvä osallistua. Tilaisuuksien ajankohdat ilmoitetaan **ABI-INFO II:ssa 9.9.** ja ilmoitustaululla sekä verkkosivuilla. Valmentautumistilaisuuksissa opettajat ottavat esiin aineen kannalta keskeisiä käytäntöjä, jotka täytyy hallita kirjoitustilanteessa ja myös yleisiä virheitä. **Joka kirjoituskerta kokelaille tulee virheitä, kun vastaustekniikka ei ole hallussa. Tärkeää olla paikalla valmennuksissa!**
- Sinun tulee myös hallita **Abitti-koeympäristön** käyttö ja sinulla tulee olla **oma kone tarvittavine lisälaitteineen**. **Perehdy Abitti-verkkoympäristöön ja sen apuohjelmiin**

MITEN VARMISTAT ONNISTUMISEN YO-KOKEISSA?

- Yo-kirjoitukset perustuvat **kaikkiin** valtakunnallisiin **pakollisiin ja syventäviin opintojaksoihin** / kursseihin! Menestyminen kirjoituksissa pohjautuu näiden opintojaksojen hallintaan.
- Myös **abi-opinnot** ovat tärkeitä ennen kirjoituksia: abi-opintojaksolla kerrataan opintojaksojen keskeisiä asioita ja harjoitellaan ylioppilaskokeisiin.
- Harjoittele aikaisemmillä yo-kokeilla abitreeneissä <https://yle.fi/abitreenit>

APUA HARJOITTELUUN

- Boottausharjoittelua varten voit lainata Abitti-muistitikun koulun kirjastosta. Ennen kirjoituksia järjestetään tilaisuus, jossa voit harjoitella tietokoneen boottaamista. Ota oma, kokeissa käyttämässäsi tietokone mukaan! Aikatauluista tiedotetaan wilmassa.

YO-TUTKINNON RAKENNE:

Mitä yo-tutkintoon kuuluu kevästä 2022 alkaen?

YO-tutkinnon rakenne kevästä 2022 eteenpäin →

Jos valitset neljän aineen ryhmästä kolme, niin viides aine voi olla vieraskieli tai toinen reaali. Vähintään yhden kokeen tulee olla pitkän oppimäärän / A-tason koe.

Viiden aineen lisäksi tutkinnossa voi olla ylimääräisiä kokeita. Kokelas voi halutessaan suorittaa eri oppimäärien kokeita samassa tutkintoaineessa. Saman aineen eri oppimäärien kokeet voidaan kuitenkin laskea suoritukseksi vain kerran, esimerkiksi lyhyt ja pitkä matematiikka tai evankelisluterilainen uskonto ja ortodoksinen uskonto.

Muutoksia yo-tutkinnossa kevästä 2022 lähtien:

- **Tutkinnossa 5 koetta; ÄI / S2+ 4 muuta**, vähintään 3 koetta ryhmästä matematiikka / toinen kotimainen / vieras kieli / reaali, joista vähintään 1 pitkä / A-tason koe. 5:n yhdistelmässä ei voi olla saman aineen eri tason kokeita. Näitä voi lisätä tutkintoon.
- **Hylätty arvosana i**
- Kompensaatiota kerryttävät 4 koetta: ylimääräisistä ei tule pisteitä ja vain yksi koe voi olla tutkinnossa hylätty.
- Hylättyyn tutkintoon sisältyneitä hyväksytyjä kokeita voi sisällyttää uuteen tutkintoon kuudelta edelliseltä tutkintokerralta.

AIKATAULUT / HAJAUTTAMINEN

Missä aikataulussa yo-tutkinto?

Mitä kirjoittaminen maksaa?

- Ylioppilastutkinto järjestetään kaksi kertaa vuodessa, **syksyllä** ja **kevällä**
- Tutkinnon voi hajauttaa **enintään kolmelle peräkkäiselle tutkintokerralle:**

1. kerta S25

2. kerta K26

3. kerta S26

- Hyväksytysti suoritettua tutkintoa voi myöhemmin täydentää uusilla aineilla.
- Hylätyn kokeen saa uusia **kolme (3) kertaa** välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Esimerkiksi, jos saat syksyllä 2026 hylätyn, voit uusia tätä kolmena perättäisenä kertana k27, s27, k28
- Hyväksytyt kokeet saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa.
- Tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia tutkintoaan täydentämänsä hylätyn niin monta kertaa kuin haluaa.

- **TUTKINTOMAKSUT:**

Koekohtainen maksu 38 €

Oikaisuvaatimus 56 €/ aine

Kompensaatio:

Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytyä arvosanaa jostakin tutkintoon vaadittavasta kokeesta. **Kompensaatiossa otetaan huomioon muiden ylioppilastutkintotodistukseesi tulevien kokeiden arvosanat.** Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetuissa tutkinnoissa otetaan huomioon vain tutkintoon vaadittavissa kokeissa saadut hyväksytyt arvosanat.

Kompensaatiopisteitä voi saada seuraavasti:

L=7, E=6, M=5, C=4, B=3, A=2

Kompensaatiopisteitä tarvitaan seuraavasti:

Ennen kevättä 2022

i+ = 12

i = 14

i- = 16

i-- = 18

Keväästä 2022 alkaen

i = 10

VOITKO OSALLISTUA YO-KIRJOITUKSIIN?

Lukion opiskelija (lukion päättötodistus)

- **Ilmoittaudut suorittamaan koko tutkintoa**, et pelkästään erillisiä kokeita. Ennen kokeeseen osallistumista olet opiskellut **kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit**. Sellaisissa reaaliaineissa, joissa ei ole pakollisia kursseja, tulee olla suoritettuna vähintään 2 kurssia. Lyhyissä vieraissa kielissä kursseja tulee olla suoritettuna 3. (pakolliset kurssit tulee olla suoritettu viimeistään kokeen päivänä, äidinkielessä ensimmäisenä koepäivänä – huomioitava koulun mahdollisuudet järjestää suoritusten vastaanotto esim. kurssikoe- ja uusintakoepäivät)
- ***Rehtorin päätöksellä*** kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös lukion oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut oppiaineen oppimääriä, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen. Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailta tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia kursseja.

VOITKO OSALLISTUA YO-KIRJOITUKSIIN?

Ammatillisen tutkinnon pohjalta kirjoittava:

- Mikäli ammatillinen tutkintosi on laajuudeltaan **180 osaamispistettä** tai sitä vastaava aiempi tutkinto (vähintään 2,5 vuoden opinnot) sinulla on oikeus osallistua YO- kirjoituksiin.
- 180 osaamispisteeseen perustuvaa **ammattillista tutkintoa suorittava henkilö voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään kuitenkin vähintään 90 osaamispisteen ammatillisia opintoja ennen tutkintoon osallistumista.**
- Jos ammatillisen tutkintosi suorittaminen on suppeampi, vaaditaan sinulta lisäopintoja vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä aineissa, joita olet ilmoittautunut suorittamaan.
- Tarkemmat määräykset esim. oppisopimuskoulutuksen suorittaneen, nuorisoasteen kokeilussa mukana olevan ym. kohdalla ovat opinto-oppaassa, lisätietoja <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/opinto-opas> sekä www.ylioppilastutkinto.fi.

VOITKO OSALLISTUA YO-KIRJOITUKSIIN?

- **Lukion rehtori voi evätä osallistumisen** ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös. *Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastolta. Aluehallintoviraston päätökseen tässä momentissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. (L 672/2005, 15 § 1 mom.)*
- **Koe, johon kokelas on ilmoittautunut, mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.**

YLIOPPILASTUTKINTOTODISTUS:

**Ylioppilastutkintotodistuksen saa,
viisi pakollista koetta on hyväksytysti suoritettu ja:**

- **Lukion päättötodistus on suoritettu**

tai

- **Ammatillinen tutkinto on valmis**

ERITYISJÄRJESTELYT, VIERASKIELISYYSSELVITYKSET JA PUOLTOLAUSEET

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa

- Hakemus koesuoritusta heikentävän syyn ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa tehdään kirjallisesti Ylioppilastutkintolautakunnalle. Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus. Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran. Hakemuksen voi tehdä myös hajautetun tutkinnon ollessa kesken, jos tarve havaitaan tutkinnon aloittamisen jälkeen. Jos opiskelija haluaa, että lukihäiriö, sairaus tai vamma, vieraskielisyys tai erityisen vaikea elämäntilanne otetaan huomioon ylioppilastutkinnossa, tulee hänen olla yhteydessä **aikuislukion erityisopettaja Jonna Ekstrandiin, puh. 040 485 4534 jonna.ekstrand@tyk.fi**

Syksyn 2025 kokeiden osalta tulee olla yhteydessä Jonnaan viimeistään **1.4.2025** mennessä ja tarvittaessa kevään 2026 osalta viimeistään **2.11.2025**.

Lisätietoja:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/erityisjarjestelyt>

OPINTO-OHJAUS:

Opinto-ohjaajalta saat ohjausta yo-kirjoituksiin ja yo-kirjoitusten hajauttamisiin liittyvissä pohdinnoissa

OPINTO-OHJAAJILTA SAAT OHJAUSTA JA APUA:

Suosittellemme **keskustelua opinto-ohjauksessa yo-kirjoitus- ja hajauttamissuunnitelmasta** oma opintosuunnitelma, omat tavoitteet ja jatko-opintoajatukset huomioiden **hyvissä ajoin ennen varsinaista yo-kokeisiin ilmoittautumista**.

- *Opinto-ohjaaja Leena Ervasti, leena.ervasti@tyk.fi
lukio-opiskelijat sukunimen alkukirjaimen mukaan A-L*
- *Opinto-ohjaaja Mia Snellman, mia.snellman@tyk.fi
lukio-opiskelijat sukunimen alkukirjaimen mukaan M-Ö*

Ota rohkeasti yhteyttä 😊

Syksyn 2025 yo-kokeisiin ilmoittaudutaan

Wilmassa 7.5.–16.5.2025

- Ilmoittaudu yo-kokeisiin hyvissä ajoin ja varaa ilmoittautumiselle sekä ilmoittautumisen yhteydessä herääville kysymyksille riittävästi aikaa.
- Ennen varsinaisen ilmoittautumislomakkeen täyttämistä varmista, että olet täyttänyt Wilmassa myös lomakkeen ”B. Ylioppilastutkintosuunnitelma”. Lomake löytyy Wilman Lomakkeet-osiosta. YTL vaatii ylioppilastutkintosuunnitelman eli hajautussuunnitelman ilmoittautumisen yhteyteen. Ylioppilastutkintosuunnitelma ei koske korottajia/täydentäjiä.
- Kun ilmoittautuminen yo-kokeisiin on avoinna, löydät Wilmasta Lomakkeet-osiosta lomakkeen ”Yo-tutkinto, SITOVA ilmoittautuminen”. Lomakkeen alussa näet tekemäsi ylioppilastutkintosuunnitelman eli yo-kirjoitusten hajautussuunnitelman. Täytä nyt varsinainen sitova ilmoittautuminen syksyn 2025 yo-kokeisiin. Tähän sitovaan kohtaan täytä vain ne kokeet, joihin osallistut syksyn 2025 yo-kirjoituksissa. Sitova ilmoittautuminen täytetään jokaiselle tutkintokerralle aina erikseen.
- Kun olet täyttänyt ilmoittautumistiedot, klikkaa ”Pyydän koulua tarkistamaan ilmoittautumiseni”. Muista tallentaa!
- Koulun tarkistettua ilmoittautumisesi saat viestin Wilmassa ja sähköpostilla ja voit sähköisesti allekirjoittaa ilmoittautumisen klikkaamalla ruksin lomakkeen lopussa olevaan kohtaan ”Opiskelija on vakuuttanut tiedot oikeiksi”. Huoltajan kuittausta ei tarvita.
- Mikäli sinulla on mitä tahansa kysyttävää yo-kokeisiin liittyen, [aikuislukion kanslia](#) auttaa ja opastaa mielellään. Ole yhteydessä aikuislukion kansliaan, puh. 09 4342 0250, 09 4342 0236, aikuislukio@tyk.fi tai lähettämällä Wilma-viestiä opintokoordinaattori Petri Lomanille.

OHJEITA: VALMISTAUTUMINEN KOKEESEEN / ENNEN KOETTA 1/2

Kaikki yo-kokeet tehdään sähköisesti omalla kannettavalla tietokoneella. Ennen yo-kokeeseen osallistumista käy läpi seuraavat asiat:

- ✓ Tiedät, millä koneella suoritat kokeen (lainattu/oma), ja olet harjoitellut juuri kyseisen koneen käyttöä.
- ✓ Koneen akku on ladattu täyteen ennen koetta.
- ✓ Sinulla on tarvittavat oheislaitteet: virtajohto, langalliset kuulokkeet ja halutessasi langallinen hiiri. Tarvitset mahdollisesti myös sovittimen (adapteri). Lisälaitteiden on oltava langallisia.
- ✓ Olet testannut, että kuulokkeet toimivat ja niistä kuuluu ääni.
- ✓ Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).
- ✓ Osaat avata koneen käynnistyslaitevalikon ja käynnistää koneen USB-tikulta (ns. boottaus).
- ✓ Olet harjoitellut sähköistä yo-koetilannetta Abitilla.
- ✓ Olet tutustunut internetissä sähköisen kokeen yleisohjeisiin (www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koetilaisuuden-kulku) ja koulun ohjeistuksiin (peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy).

OHJEITA:

VALMISTAUTUMINEN KOKEESEEN / ENNEN KOETTA 2/2

- ✓ Olet tutustunut internetissä etukäteen aineesi esimerkkikokeisiin (yle.fi/aihe/abitreenit/harjoittele).
- ✓ Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. LibreOffice) ja tiedät, että niillä tehdyt tehtävät täytyy erikseen tallentaa järjestelmän työpöydälle (digabi) ja siirtää kokeen vastauskenttään. (Mahdollisessa häiriötilanteessa ohjelmilla tekemäsi vastaukset katoavat, jos et ole niitä tallentanut tai siirtänyt vastauskenttiin).
- ✓ Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvankaappauksen tietokoneen näytöltä.
- ✓ Tiedät, miten näppäimistöllä kirjoitetaan erikoismerkit kuten @-merkki (tätä tarvitaan harjoittelussa ja kurssikokeissa).
- ✓ Ota kokeeseen mukaan henkilöllisyystodistus (esim. passi, henkilökortti)
- ✓ Mukana voi olla juotavaa ja eväitä, jotka olet laittanut valmiiksi kotona läpinäkyviin pakkauksiin.

Katso lisää:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle#2>

SYKSYN 2025 KOEPÄIVÄT

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koepaivat/syksyn-2025-koepaivat>

Koepäivänä ole paikalla klo 8! Koetilaan sisäänotto ja laitetarkistukset vievät aikaa. **Lisää tärkeitä ohjeita koetilanteisiin ABI-INFO II:ssa 9.9.2025**

Ja kokeet päättyvät riippuen aloitusajankohdasta normaalisti noin klo 15-15.20. Tekniset ongelmat saattavat aiheuttaa lopetusajankohtaan muutoksia. Tähän on hyvä varautua (esim. parkkimittari).

Ma 15.9. äidinkieli ja kirjallisuus ÄI, lukutaidon koe

Ke 17.9. reaali: psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

Pe 19.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä: englantia, ranska, espanja, saksa, venäjä

Ma 22.9 toinen kotimainen kieli, ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

TI 23.9. reaali: uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

To 25.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

Pe 26.9. äidinkieli ja kirjallisuus ÄI, kirjoitustaidon koe
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, S2 -koe

Ma 29. 9 vieras kieli, lyhyt oppimäärä: englantia, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame

SYKSYN 2025 YO-KOKEIDEN TULOKSET

- Alustavan arvioinnin tekee koululla oppiaineen opettaja. Alustavat tulokset näkee Wilmasta noin 1-2 viikon kuluttua kustakin kokeesta riippuen aineen kokelasmäärästä.
- Alustava arvostelu voi muuttua Ylioppilastutkintolautakunnassa.
- Ylioppilastutkintolautakunta sensoreineen päättää lopullisesta arvostelusta.
- Tutkinnon tulokset lähetetään lukioille 13.11.2025. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku -verkkopalvelussa 14.11.2025 alkaen.
- Huom! Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin ovat mahdollisia.
- Lopulliset tulokset näkee myös Wilmassa Lomakkeet –välilehdellä.

- Mahdollinen tarkistuspyyntö ja **oikaisuvaatimus** on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun kokelaalla on ollut mahdollisuus saada koearvostelu nähtäväkseen. Oikaisuvaatimus tehdään YTL:n sähköisessä asiointipalvelussa.
- **Nimitietojen julkaiseminen:**

Jos ylioppilaaksi valmistuva ei halua nimeään julkaistavan uusien ylioppilaiden nimilistalla, tulee pyyntö nimen poistamisesta listoilta tehdä hyvissä ajoin kirjallisesti sekä lukiolle että YTL:lle.

ABIN/ YO-TUTKINTOA TEKEVÄN MUISTILISTA

Katso ja tarkista, että seuraavat asiat ovat kunnossa:

Laita merkintä x / ok

- Osallistuin abi-infoihin I ja II / olen perehtynyt abi-infojen materiaaleihin.
- Tiedän, että voin keskustella yo-suunnitelmasta ja yo-kirjoituksista opinto-ohjaajan kanssa.

- Minulla on puuttuvat / tarvittavat opintojaksot valittuna opintotarjottimelta/ Wilmassa.
- Merkitsin yo-hajauttamissuunnitelman Wilma-lomakkeelle.
- Kirjasin/ tallensin sitovan yo-ilmoittautumisen Wilma-lomakkeelle ja 'pyysin koulua tarkistamaan ilmoittautumiseni'.
- Allekirjoitin ilmoittautumisen sähköisesti klikkaamalla ruksin lomakkeen lopussa olevaan kohtaan 'ilmoittautuminen on sitova'.

Jos tarvitsen erityisjärjestelyjä ja/ tai vieraskielisysselvityksen:

- Olen aiemmin osallistunut yo-kirjoituksiin ja saanut erityisjärjestelyjä.
- Jätän/ olen jättänyt hakemuksen erityisjärjestelyistä erityisopettajalle.
- Jätän/ olen jättänyt vieraskielisyyslomakkeen erityisopettajalle.